

Tekst 3

Dure eieren

(1) Later dan afgesproken kwam ik thuis na mijn zaterdagse fietsronde langs onder andere de boerderijwinkel. “Ik heb het met de boer uitgebreid over de economie gehad”, voerde ik als excuus aan. Dat vergde enige uitleg. Bij de boerderijwinkel wachtte mij een onaangename verrassing. Er lag een briefje bij de eieren om uit te leggen dat ze duurder waren geworden en dat ze niet meer verpakt mochten worden in de lege eierdozen die ik had meegenomen. Die kon ik ook niet meer inleveren. Wat was er aan de hand?

(2) Het Productschap voor Pluimvee had verordonneerd dat eieren alleen nog maar verkocht mochten worden in een nieuwe doos met datumstempel. Ze mochten dus niet vers door klanten mee worden genomen, maar moesten eerst naar de veiling om daarna weer terugvervoerd te worden naar de boerderij. Toen de boer had geklaagd dat dit ten koste van het milieu en de economie ging, was hij op het laatste punt terechtgewezen met een kleine introductie in de economische wetenschap. Daar had ik het met de boer verder over gehad.

(3) Wat er gebeurde, zo kreeg hij te horen, was namelijk juist heel goed voor de economie. Er kwam extra werkgelegenheid voor de transporteurs, voor de benzinepomphouders en voor de producenten van verpakkingsmateriaal. Bovendien ging er zo

meer geld in de economie om, wat ons bnp¹⁾ weer omhoog kon krikken.

40 De vele klanten die klaagden dat ze zo het milieu vervuilden en minder verse eieren kregen, waren dom dat ze deze economische voordelen niet zagen. Ze kregen toch dagelijks van deskundigen te horen dat ze meer moesten consumeren om uit de recessie te komen. Welnu, de prijsverhoging van de eieren was een mooi begin.

50 (4) Zelden heb ik zo’n fraai mini-voorbeeld gezien van het inmiddels bekende gegeven dat de groei van onze nationale economie en van ons nationaal geluk niet samengaan.

55 Klanten worden alleen maar ongelukkiger als ze meer geld moeten betalen voor minder verse eieren en als ze hun lege dozen bij het oud papier moeten gooien.

60 (5) Zelden heb ik ook het perverse grondprincipe van economische groei zo helder geïllustreerd gezien. Het bracht mij vele voorbeelden van milieudenker Wouter van Dieren in herinnering, die lieten zien dat het eindeloze heen-en-weergesjouw met producten goed was voor de economische groei, maar slecht voor het milieu en de klant. Misschien moeten we, om uit de recessie te komen, gewoon verordonneren dat Groningse eieren eerst naar Utrecht moeten worden vervoerd en die vanuit Utrecht omgekeerd naar Groningen.

70

naar: Hans Achterhuis
uit: *Filosofie Magazine*, april 2012

noot 1 bnp: bruto nationaal product, de totale geldwaarde van alle goederen en diensten die door een land in één jaar worden geproduceerd

Tekst 3 Dure eieren

Er zijn verschillende manieren om het onderwerp van een tekst te introduceren.

- 1p 26 Op welke manier gebeurt dat vooral in alinea 1 van de tekst 'Dure eieren'? Dit gebeurt vooral door het
- A formuleren van de probleemstelling.
 - B geven van een historische schets.
 - C stellen van een retorische vraag.
 - D vertellen van de aanleiding.

“Toen de boer had geklaagd dat dit ten koste van het milieu en de economie ging, was hij op het laatste punt terechtgewezen met een kleine introductie in de economische wetenschap.” (regels 24-29)

De klacht van de boer over de economie wordt door het Productschap voor Pluimvee weerlegd.

- 2p 27 Met welke twee argumenten gebeurt dit volgens de tekst?
- 1p 28 Welke van onderstaande beweringen geeft het beste de inhoud weer van alinea's 2 en 3 van de tekst 'Dure eieren', gezien de gedachtegang van de tekst?
- A De boer en zijn klanten begrijpen de voor de economie gunstige principes niet die schuilgaan achter de nieuwe regels van het Productschap voor Pluimvee.
 - B De boer en zijn klanten menen dat de nieuwe regels van het Productschap voor Pluimvee niet goed zijn voor economie en milieu, terwijl het Productschap dat wel vindt.
 - C De boer en zijn klanten vinden de uitleg van de nieuwe regels van het Productschap voor Pluimvee bizar en het effect ervan schadelijk voor klant en milieu.
 - D De boer en zijn klanten worden uiteindelijk overtuigd van het gunstige effect van de nieuwe regels die het Productschap voor Pluimvee heeft ingevoerd.

In onderstaand fragment worden het Productschap voor Pluimvee woorden in de mond gelegd.

“De vele klanten die klaagden dat ze zo het milieu vervuilden en minder verse eieren kregen, waren dom dat ze deze economische voordelen niet zagen. Ze kregen toch dagelijks van deskundigen te horen dat ze meer moesten consumeren om uit de recessie te komen.” (regels 40-47)

In dit fragment komen twee drogredenen voor.

- 2p 29 Welke twee van onderstaande typen drogredenen zijn dat? Kies uit: cirkelredenering, onjuist beroep op autoriteit, ontduiken van bewijslast, overhaaste generalisatie, persoonlijke aanval of verkeerde vergelijking.

-
- 1p **30** Wat voor toon kenmerkt de stijl van alinea's 3 en 5 vooral?
een
- A hoogdravende toon
 - B ironische toon
 - C neerbuigende toon
 - D positieve toon

“Misschien moeten we, om uit de recessie te komen, gewoon verordonneren dat Groningse eieren eerst naar Utrecht moeten worden vervoerd en die vanuit Utrecht omgekeerd naar Groningen.”
(regels 69-74)

- 2p **31** Welk standpunt van de auteur over de nieuwe regelgeving rondom verkoop van eieren bij de boer blijkt hieruit?
Gebruik voor je antwoord niet meer dan 10 woorden.

In de tekst wordt kritiek geuit op economische groei.

- 3p **32** Beschrijf twee punten van kritiek tegenover economische groei die in de tekst aan bod komen.
Gebruik voor je antwoord niet meer dan 40 woorden.